

Unijne prawo podatkowe

Niniejszy numer monotematyczny naszego czasopisma jest poświęcony zagadnieniom prawa podatkowego. Związek tej problematyki z profilem EPS jest wyraźny. Instytucje prawa podatkowego są „zeuropeizowane”, czyli poddane wymogom traktatów unijnych. Ponadto, na ich treść mają wielki wpływ dyrektywy unijne w takim zakresie, w jakim systemy podatkowe państw członkowskich są poddane harmonizacji. Jak dotąd jest to harmonizacja częściowa, ale dotyczy przede wszystkim podatków o istotnym znaczeniu fiskalnym: podatku od wartości dodanej (VAT) oraz akcyz. Warto też zauważyć, że powszechny trend zwalczania zjawiska unikania opodatkowania znalazł w ostatnich latach wyraz w wielu dyrektywach dotyczących zwłaszcza opodatkowania dochodów.

„Sądowość” prawa podatkowego przejawia się w poddawaniu decyzji podatkowych kontroli sądowej w państwach członkowskich. Ze względu na zasadniczą rozbieżność interesów stron stosunków podatkowoprawnych prawo podatkowe jest w dużym stopniu podatne na powstawanie sporów, domagających się rozwiązania na drodze sądowej. Nie bez znaczenia jest także obserwowany współcześnie spadek jakości prawa podatkowego. Nie wnikając w tym miejscu w przyczyny tego zjawiska, zwiększa to rolę sądów w kształtowaniu sytuacji prawnej podatników. Nie chodzi tu tylko o konkretne rozstrzygnięcia, ale także nadawanie w orzecznictwie ostatecznego wyrazu instytucjom prawa podatkowego. Szczególną rolę odgrywa wykładnia przepisów prawa unijnego obecna w nader obfitej judykaturze TSUE, najczęściej w odpowiedzi na pytania prejudycjalne sądów państw członkowskich.

Opracowania zamieszczone w niniejszym numerze prezentują z konieczności jedynie fragmenty problematyki prawa podatkowego i wiążą się z różnymi jego aspektami.

Rada Naukowa i Kolegium Redakcyjne EPS składają wielkie podziękowanie dr Agnieszce Franczak z Instytutu Prawa Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie za inicjatywę sformowania grupy badawczej dla przygotowania artykułów zamieszczonych poniżej, a także prof. dr. hab. Bogumiłowi Brzezińskiemu z Katedry Prawa Finansowego Uniwersytetu Jagiellońskiego za podjęcie trudu recenzowania tych artykułów.

Profesor Stanisław Biernat
Redaktor Naczelny „EPS”

EU Tax Law

This thematic issue of our journal is dedicated to tax law issues. The relationship between these issues and the profile of EPS is clear. Tax law institutions are ‘Europeanized’, i.e., subject to the requirements of EU Treaties. In addition, their substance is greatly influenced by EU directives to the extent that Member States’ tax systems are harmonized. So far, this harmonization has been partial, but it mainly concerns taxes of major fiscal importance: value added tax (VAT) and excise duties. It is also worthwhile to note that in recent years the widespread trend of combating tax avoidance has found expression in a number of directives, particularly on income taxation.

The ‘judicial character’ of tax law manifests itself in subjecting tax decisions to judicial review in the Member States. Due to the fundamental divergence of interests of the parties to tax-law relations, tax law is highly susceptible to the emergence of disputes, which have to be resolved in courts. The deteriorating quality of tax law that we are observing today is also not insignificant. Without delving into the reasons for this state of affairs here, this increases the role of courts in determining the legal position of taxpayers. This does not only concern specific rulings but also the process of case law giving definitive shape to the institutions of tax law. A special role is played by the interpretations of provisions of EU law present in the abundant case law of the CJEU, most often in response to references for preliminary questions from Member States’ courts.

The studies included in this issue necessarily present only fragments of tax law issues and relate to various aspects of tax law.

The Academic Council and the Editorial Board of EPS would like to express their sincere gratitude to dr Agnieszka Franczak from the Institute of Law at the Krakow University of Economics for taking the initiative to form a research group that prepared the articles presented below, as well as to prof. dr. hab. Bogumił Brzeziński of the Department of Financial Law at the Jagiellonian University in Krakow for taking it upon himself to review these articles.

Professor Stanisław Biernat
‘EPS’ Editor-in-Chief